

Keberkesanan Program 1L5G di Politeknik Terhadap Kebolehpasaran Graduan

Syahieda Binti Zakaria^{1*}, Zukia Aniza binti Ibrahim¹

¹Jabatan Teknologi Maklumat dan Komunikasi, Politeknik Sultan Mizan Zainal Abidin, 23000 Dungun, Terengganu

*Corresponding author E-mail: syahieda@psmza.edu.my

Abstrak

Kajian ini dijalankan bagi mengenal pasti keberkesanan Program 1L5G di Politeknik Sultan Mizan Zainal Abidin terhadap kebolehpasaran graduan. Seramai 586 orang graduan telah terlibat sebagai responden kajian, yang terdiri daripada empat jabatan iaitu Jabatan Kejuruteraan Awam, Jabatan Kejuruteraan Elektrik, Jabatan Kejuruteraan Mekanikal, dan Jabatan Teknologi Maklumat dan Komunikasi, merangkumi sembilan program akademik. Dapatan kajian menunjukkan bahawa Program 1L5G memberikan impak positif dalam meningkatkan kebolehpasaran graduan Politeknik Sultan Mizan Zainal Abidin.

Kata kunci: Keusahawanan, Kerjaya, Pelajar Politeknik, Graduan dan Kebolehpasaran.

1. Pengenalan

Pada Oktober 2019, Perdana Menteri Malaysia telah melancarkan Wawasan Kemakmuran Bersama 2030, iaitu satu strategi jangka panjang negara yang bertujuan menjadikan Malaysia sebuah negara yang terus membangun secara mampan. Inisiatif ini turut menekankan pengagihan ekonomi yang adil, saksama dan inklusif merentasi semua peringkat kumpulan pendapatan, etnik, wilayah dan rangkaian bekalan.

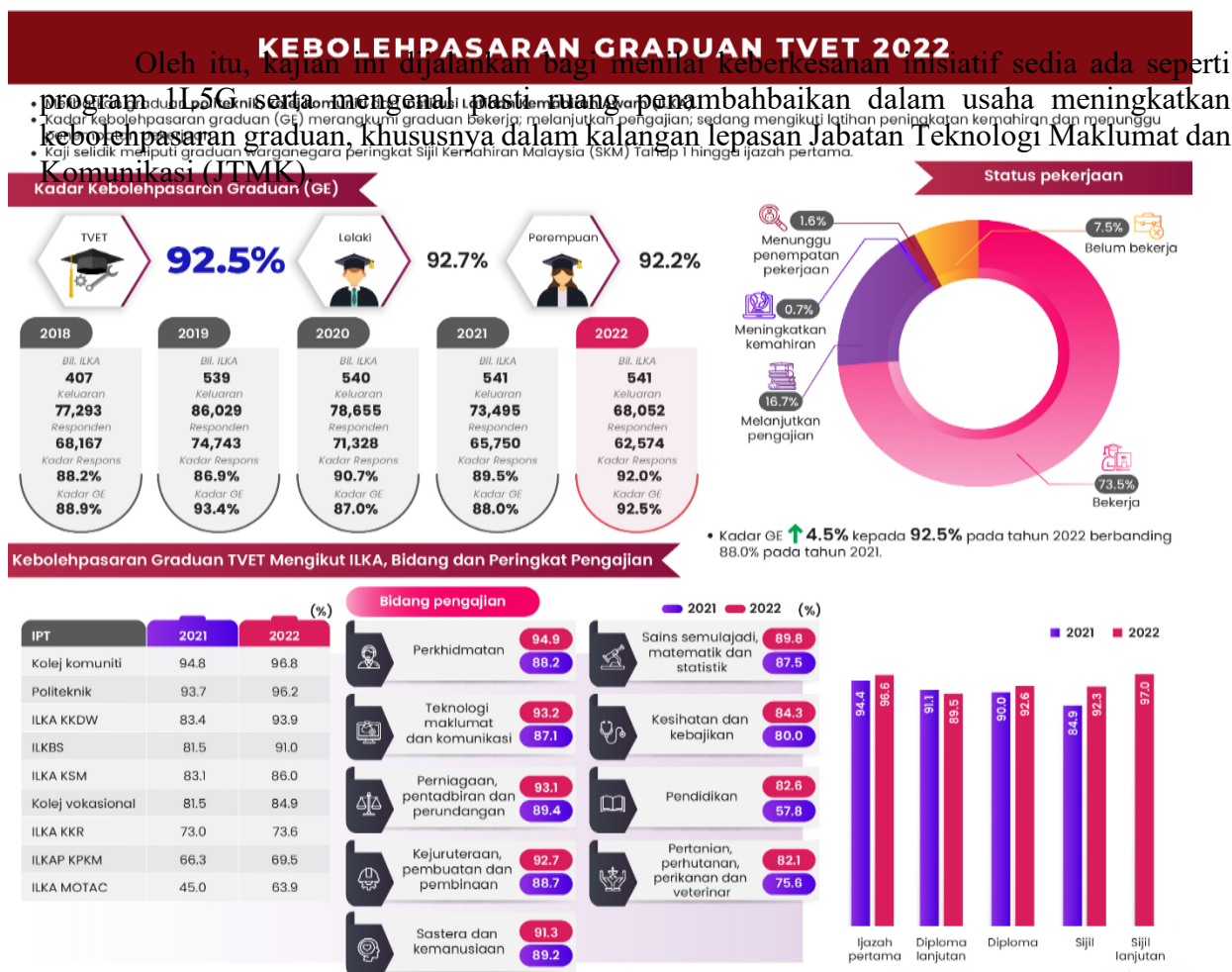
Dalam konteks ini, Kementerian Pendidikan Tinggi turut komited dengan tumpuan untuk meningkatkan kualiti hidup rakyat, khususnya melalui fokus terhadap kebolehpasaran graduan Institusi Pengajian Tinggi (IPT). Pelbagai inisiatif telah dilaksanakan oleh KPT bagi memastikan graduan bersedia memasuki pasaran pekerjaan dan seterusnya menyumbang kepada pembangunan ekonomi negara. Antara inisiatif utama termasuk platform padanan pekerjaan berasaskan teknologi terkini bagi menyelaraskan permintaan dan penawaran tenaga kerja, Program Tauliah Industri dan Profesional (KPTiP) yang membolehkan graduan memperoleh pengiktirafan kompetensi industri sebelum memasuki alam pekerjaan dan aktiviti keusahawanan mahasiswa yang bertujuan membina daya tahan, kemahiran berfikir secara kreatif, serta kemampuan untuk menjana pendapatan secara berdikari.

Di samping itu, KPT juga melalui politeknik memperkenalkan program 1 Pensyarah 5 Graduan (1L5G) bagi membantu graduan mendapat pekerjaan dengan kadar gaji yang setimpal dengan kemahiran dan kelayakan mereka. Usaha ini diharap dapat meningkatkan taraf hidup graduan dan menggalakkan mereka menyumbang secara lebih produktif dalam sektor pekerjaan.

1.1 Pernyataan Masalah

Isu kebolehpasaran graduan terus menjadi fokus utama dalam pembangunan pendidikan tinggi, khususnya dalam bidang Pendidikan dan Latihan Teknikal dan Vokasional (TEVT). Walaupun kadar kebolehpasaran graduan TEVT pada tahun 2022 menunjukkan pencapaian yang baik, iaitu sebanyak 92.5%, pecahan data menunjukkan bahawa hanya 73.5% daripada graduan tersebut berjaya memasuki alam pekerjaan. Selebihnya, 16.7% melanjutkan pengajian, 1.6% masih menunggu penempatan pekerjaan, manakala 0.7% mengikuti program peningkatan kemahiran (Kementerian Pendidikan Tinggi, 2022).

Situasi ini mencerminkan bahawa masih wujud cabaran dalam memastikan kesemua graduan TEVT mendapat pekerjaan yang bersesuaian dengan kelayakan mereka dalam tempoh masa yang munasabah.

Rajah 1: Kebolehpasaran graduan TEVT pada tahun 2022
Analisis Data dan Inisiatif Peningkatan Kebolehpasaran Graduan

Data yang ditunjukkan dalam Jadual 1 mencatatkan peningkatan kadar kebolehpasaran graduan TEVT sebanyak 4.5%, iaitu daripada 88.0% pada tahun 2021 kepada 92.5% pada tahun 2022. Peningkatan ini menunjukkan bahawa pelbagai program dan inisiatif yang telah dilaksanakan semakin membuahkan hasil positif, terutamanya dalam memastikan graduan TEVT mampu memenuhi kehendak pasaran kerja semasa.

Sejajar dengan usaha berterusan tersebut, pelbagai inisiatif telah diperkenalkan dan diperluas, termasuk pelaksanaan program 1 Pensyarah 5 Graduan (1L5G) di Politeknik Sultan Mizan Zainal Abidin. Program ini memberi penekanan kepada bimbingan secara langsung oleh pensyarah mentor kepada graduan, dengan objektif utama meningkatkan peluang mereka untuk mendapatkan pekerjaan yang bersesuaian dengan kelayakan dan kemahiran.

1.2 Objektif Kajian

Mengenalpasti keberkesanan Program 1L5G terhadap kebolehpasaran graduan di Politeknik Sultan Mizan Zainal Abidin.

1.3 Kepentingan Kajian

Kepentingan Program 1L5G terhadap kebolehpasaran graduan antaranya ialah:

i. Peningkatan prospek pekerjaan:

Pensyarah mentor akan memantau dan membimbing graduan dalam mengenal pasti serta memperoleh peluang pekerjaan yang bersesuaian.

ii. Perkembangan Kerjaya :

Graduan yang mempunyai kemahiran komunikasi yang baik serta penguasaan teknikal dalam bidang masing-masing berpotensi untuk memperluaskan kerjaya mereka ke industri yang lebih kompetitif. Ini sekali gus membuka peluang untuk mereka memperoleh pendapatan yang lebih baik, memegang jawatan yang setara dengan kelayakan, dan membina laluan kerjaya yang progresif.

iii. Membantu Industri Menjejak Graduan

Kemampuan institusi untuk membantu industri menjejak graduan adalah aspek penting dalam memastikan keserasian antara keperluan majikan dan kebolehan lepasan pelajar. Majikan pada masa kini amat menghargai calon yang bukan sahaja memiliki kemahiran teknikal dan pengetahuan industri, malah mampu menyumbang secara efektif kepada organisasi melalui penguasaan kemahiran insaniah (*soft skills*).

iv. Pertumbuhan Ekonomi

Kebolehpasaran graduan yang semakin meningkat memainkan peranan signifikan dalam merangsang pertumbuhan ekonomi negara. Graduan yang dilengkapi dengan ilmu pengetahuan yang relevan, kemahiran teknikal dalam bidang pengkhususan, serta kemahiran insaniah (*soft skills*) yang mantap, menjadi aset berharga kepada tenaga kerja negara.

Apabila graduan dapat memenuhi kehendak industri secara efektif, ia bukan sahaja meningkatkan kadar pekerjaan, malah menyumbang kepada:

- Peningkatan produktiviti organisasi
- Pemacuan inovasi dalam sektor industri
- Peningkatan daya saing negara di peringkat global

1.4 Kajian Literatur

Program 1 Pensyarah 5 Graduan (1L5G)

Program 1 Pensyarah 5 Graduan (1L5G) merupakan inisiatif yang diperkenalkan oleh Jabatan Pengajian Politeknik sejak tahun 2010. Program ini bertujuan untuk membantu institusi politeknik mencapai sasaran kebolehpasaran graduan dalam tempoh enam bulan selepas tamat pengajian. Selain itu, program ini turut dijadikan sebagai salah satu Petunjuk Prestasi Utama (Key Performance Indicator, KPI) dalam Pelan Transformasi Politeknik.

Melalui pelaksanaan program ini, setiap pensyarah bertanggungjawab sebagai mentor kepada lima orang graduan. Pensyarah mentor akan memantau serta membimbing graduan dalam usaha mendapatkan pekerjaan yang sesuai, seterusnya menyumbang kepada pencapaian KPI institusi.

Sasaran KPI kebolehpasaran graduan bagi politeknik Malaysia ialah sekurang-kurangnya 85% graduan memperoleh pekerjaan, dengan kadar respon yang disasarkan sebanyak 80%. Pelbagai pendekatan dan strategi telah dilaksanakan oleh para pensyarah mentor bagi merealisasikan pencapaian KPI ini, sekali gus menyokong agenda pembangunan negara melalui peningkatan kebolehpasaran tenaga kerja berkemahiran.

Kebolehpasaran Graduan

Menurut *National Graduate Employability Blueprint 2012–2017*, kebolehpasaran graduan merujuk kepada keupayaan seseorang graduan untuk dipasarkan dalam industri, iaitu memiliki kecekapan bagi mendapatkan serta mengekalkan pekerjaan yang bersesuaian dengan kelayakan dan kemahiran mereka.

Pengukuran kadar kebolehpasaran graduan berperanan sebagai indikator penting terhadap keberkesanan ekosistem pendidikan tinggi dalam menghasilkan graduan yang memenuhi keperluan pasaran kerja semasa. Semakin tinggi kadar kebolehpasaran yang dicapai, semakin tinggi kualiti graduan yang dihasilkan oleh Institusi Pengajian Tinggi (IPT) dan seiring dengan kehendak industri. Begitu juga sebaliknya — kadar kebolehpasaran yang rendah mencerminkan jurang antara graduan dan keperluan industri.

2. Metodologi Kajian

2.1 Pengenalan

Metodologi kajian merupakan satu komponen penting dalam memastikan objektif kajian tercapai secara sistematik dan berkesan. Ia merangkumi pendekatan dan strategi yang digunakan untuk mengumpul, menganalisis, dan mentafsir data bagi menghasilkan dapatan yang sah dan boleh dipercayai. Dengan pendekatan metodologi yang tersusun, kajian ini dapat menyediakan gambaran yang jelas mengenai tahap kebolehpasaran graduan serta faktor-faktor yang menyumbang kepada kejayaan atau cabaran dalam penempatan pekerjaan mereka.

2.2 Reka bentuk kajian

Seramai 679 graduan Politeknik Sultan Mizan Zainal Abidin bagi sesi 2:2023/2024 telah terlibat dalam kajian ini, melibatkan empat jabatan utama iaitu Jabatan Kejuruteraan Awam, Jabatan Kejuruteraan Elektrik, Jabatan Kejuruteraan Mekanikal serta Jabatan Teknologi Maklumat dan Komunikasi. Kesemua graduan ini mewakili sembilan program akademik, iaitu DKA, DEE, DEP, DTK, DAD, DEM, DKM, DTP dan DDT.

Daripada jumlah keseluruhan tersebut, seramai 586 orang graduan telah memberikan maklum balas, bersamaan dengan kadar respon sebanyak 86.3%. Angka ini melebihi sasaran KPI responden yang ditetapkan iaitu 80%, dengan lebih sebanyak 6.3%. Manakala bilangan graduan yang tidak memberikan respon adalah seramai 93 orang (13.7%). Kaedah temu bual terancang telah digunakan dalam pengumpulan data daripada graduan yang terlibat.

Bil	Program	Jumlah lulusan	Jumlah Respon		Jumlah Tidak Respon/dikesan	
			Bil	%	Bil	%
1	DKA- Diploma Kejuruteraan Awam	146	120	82.1	26	17.81
2	DEE - Diploma Kejuruteraan Elektronik (Elektrik dan Elektronik)	87	77	88.5	10	11.49
3	DEP - Diploma Kejuruteraan Elektronik (Komunikasi)	34	28	82.3	6	17.65
4	DTK-Diploma Kejuruteraan Elektronik (Komputer)	45	39	86.6	6	13.33
5	DAD-Diploma Kejuruteraan Mekanikal (Automotif)	85	70	82.3	15	17.65
6	DEM-Diploma Kejuruteraan Mekatronik	31	25	80.6	6	19.35
7	DKM-Diploma Kejuruteraan Mekanikal	107	87	81.3	20	18.69
8	DTP-Diploma Kejuruteraan Mekanikal (Pembuatan)	26	22	84.6	4	15.38
9	DDT-Diploma Teknologi Maklumat (Teknologi Digital)	118	11	100	-	
Jumlah		679	586	86.3	25	3.68

Rajah 2 : Bilangan dan peratusan respon dan tidak respon mengikut jabatan

3. Dapatan Kajian

Bil	Program Pengajian	Jumlah Lulusan	Lulusan Mendapat Pekerjaan Tidak Mengikut Bidang Pengajian (A)		Lulusan Mendapat Pekerjaan Mengikut Bidang Pengajian (B)		Lulusan Menunggu Penempatan Pekerjaan (C)		Lulusan Belum Bekerja (D)		Lulusan Menjadi Usahawan (E)		Lulusan Lanjut Pengajian (F)		Jumlah Lulusan Mendapat Pekerjaan (A+B+C+E+F)		Jumlah Respon		Jumlah Tidak Respon @ Tidak Dikesan	
			Bil	%	Bil	%	Bil	%	Bil	%	Bil	%	Bil	%	Bil	%	Bil	%	Bil	%
1	DKA	146	31	25.83	27	22.5	14	11.07	13	10.83	-	-	35	29.17	107	89.17	120	82.19	26	17.81
2	DEE	87	26	33.77	29	37.66	-	-	6	7.79	1	1.3	15	19.48	71	92.21	77	88.51	10	11.49
3	DEP	34	8	28.57	7	25	-	-	2	7.14	-	-	11	39.29	26	92.86	28	82.35	6	17.65
4	DTK	45	14	35.9	12	30.77	-	-	3	7.69	-	-	10	25.64	36	92.31	39	86.67	6	13.33
5	DAD	85	15	21.43	33	47.14	5	7.14	10	14.29	-	-	7	10	60	85.71	70	82.35	15	17.65
6	DEM	31	11	44	6	24	1	4	3	12	-	-	4	18	22	88	25	80.65	6	19.35
7	DKM	107	13	14.94	38	43.68	4	4.6	13	14.94	1	1.15	18	20.69	74	85.06	87	81.31	20	18.69
8	DTP	26	8	27.27	11	50	2	9.09	-	-	1	4.55	2	9.09	22	100	22	84.62	4	15.38
9	DDT	118	45	38.14	24	20.34	10	8.47	13	11.02	1	0.85	25	21.19	105	88.98	118	100	-	-
Jumlah		679	169	28.84	187	31.91	36	6.14	63	10.75	4	0.68	127	21.67	523	89.25	586	86.3	93	13.7

Rajah 3: Pencapaian Keseluruhan Program IL5G sesi 2: 2022/2023

Politeknik Sultan Mizan Zainal Abidin

Berdasarkan Rajah 3, ditunjukkan pencapaian keseluruhan kebolehpasaran graduan Politeknik Sultan Mizan Zainal Abidin (PSMZA). Dapatan kajian menunjukkan bahawa seramai 523 orang graduan (89.25%) daripada 586 responden telah berjaya mendapat pekerjaan. Peratusan ini melebihi sasaran KPI kebolehpasaran yang ditetapkan iaitu 85%, dengan lebih sebanyak 4.25%. Sementara itu, seramai 63 orang responden (10.75%) masih belum bekerja.

Daripada jumlah responden tersebut, sebanyak 187 orang (31.91%) bekerja dalam bidang yang berkaitan dengan pengajian, manakala 169 orang (28.84%) bekerja di luar bidang. Seramai 36 orang (6.14%) sedang menunggu penempatan pekerjaan, 127 orang melanjutkan pengajian, dan 4 orang (0.68%) telah menceburi bidang keusahawanan.

Laporan 1L5G Sesi 1 : 2022/2023, Politeknik Sultan Mizan Zainal Abidin																				
Bil	Program Pengajian	Jumlah Lulusan	Lulusan Mendapat Pekerjaan Tidak Mengikut Bidang Pengajian (A)		Lulusan Mendapat Pekerjaan Mengikut Bidang Pengajian (B)		Lulusan Menunggu Penempatan Pekerjaan (C)		Lulusan Belum Bekerja (D)		Lulusan Menjadi Usahawan (E)		Lulusan Lanjut Pengajian (F)		Jumlah Lulusan Mendapat Pekerjaan (A+B+C+E+F)		Jumlah Respond		Jumlah Tidak Respond @ Tidak Dikesan	
			Bil	%	Bil	%	Bil	%	Bil	%	Bil	%	Bil	%	Bil	%	Bil	%	Bil	%
1	DKA	32	19	73.08	5	19.23	-	-	1	3.85	-	-	1	3.85	25	96.15	26	81.25	6	18.75
2	DEE	20	6	37.5	6	37.5	1	6.25	2	12.5	-	-	1	6.25	14	87.5	16	80	4	20
3	DEP	5	4	80	1	20	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100	5	100	-	-
4	DTK	21	7	41.18	7	41.18	1	5.88	2	11.76	-	-	-	-	15	88.24	17	80.95	4	19.05
5	DAD	15	-	-	8	66.67	-	-	1	8.33	-	-	3	25	11	91.67	12	80	3	20
6	DEM	7	4	57.14	1	14.29	-	-	1	14.29	1	14.29	-	-	6	85.71	7	100	-	-
7	DKM	22	4	22.22	10	55.56	-	-	-	-	2	11.11	2	11.11	18	100	18	81.82	4	18.18
8	DTP	9	3	37.5	2	25	1	12.5	1	12.5	-	-	1	12.5	7	87.5	8	88.89	1	11.11
9	DDT	49	26	56.52	7	15.22	1	2.17	1	2.17	6	13.04	5	10.87	45	97.83	46	93.88	3	6.12
Jumlah		180	73	47.1	47	30.32	4	2.58	9	5.81	9	5.81	13	8.39	146	94.19	155	86.11	25	13.89
Tarikh Cetak : 20 Ogos 2023																				

Rajah 4: Pencapaian Keseluruhan Program 1L5G Sesi 1: 2022/2023
Politeknik Sultan Mizan Zainal Abidin

Berdasarkan Rajah 4, pencapaian keseluruhan graduan Politeknik Sultan Mizan Zainal Abidin (PSMZA) menunjukkan bahawa daripada 155 orang responden, seramai 146 graduan (94.19%) telah berjaya memperoleh pekerjaan, manakala 9 orang (5.81%) masih belum bekerja.

Daripada jumlah yang bekerja, seramai 47 orang graduan (30.32%) bekerja dalam bidang yang selaras dengan pengajian mereka, manakala 73 orang (47.10%) bekerja di luar bidang. Selain itu, seramai 4 orang graduan (2.58%) sedang menunggu penempatan pekerjaan, dan 13 orang (8.39%) melanjutkan pengajian ke peringkat yang lebih tinggi.

4. Perbincangan Dan Kesimpulan

Secara keseluruhannya, isu kesukaran mendapatkan pekerjaan yang setara dengan kelayakan masih menjadi cabaran utama dalam kalangan graduan dan memerlukan perhatian serius. Berdasarkan laporan pencapaian keseluruhan Program 1 Pensyarah 5 Graduan (1L5G) bagi sesi 2:2022/2023, didapati berlaku penurunan dalam peratusan graduan yang bekerja, iaitu sebanyak 4.94%, daripada 94.19% pada sesi sebelumnya kepada 89.25% pada sesi semasa.

Daripada jumlah keseluruhan 523 graduan yang bekerja pada sesi 2:2022/2023, hanya 187 orang (31.91%) memperoleh pekerjaan dalam bidang yang selaras dengan pengajian mereka. Selain itu, sebanyak 10.75% daripada graduan masih belum bekerja selepas tamat pengajian, menunjukkan peningkatan berbanding 5.81% pada sesi sebelumnya.

Laporan tersebut turut merekodkan penyertaan seramai 586 orang graduan daripada 679 orang keseluruhan, bersamaan dengan 86.3% penyertaan dalam program 1L5G bagi sesi 2:2022/2023. Jumlah graduan yang dihasilkan oleh Politeknik Sultan Mizan Zainal Abidin (PSMZA) juga menunjukkan peningkatan ketara sebanyak 499 orang, menjadikan jumlah keseluruhan graduan pada sesi ini seramai 679 orang berbanding sesi sebelumnya.

Dapatan kajian ini mengesahkan bahawa Program 1L5G memainkan peranan yang signifikan dalam membantu graduan memperoleh pekerjaan selepas tamat pengajian, meskipun beberapa aspek seperti kesesuaian bidang pekerjaan masih memerlukan penambahbaikan.

Oleh itu, program 1L5G mempengaruhi graduan untuk mendapatkan pekerjaan, hal ini dapat dibuktikan dimana kebanyakan responden mendapatkan pekerjaan setelah menamatkan pengajian mereka. Program 1L5G (1 Lecturer 5 Graduan) telah memberi impak yang positif terhadap peluang graduan untuk memasuki pasaran kerja. Dapatan kajian menunjukkan bahawa majoriti responden berjaya memperoleh pekerjaan selepas tamat pengajian, sekali gus membuktikan keberkesanan pelaksanaan program ini dalam membina keupayaan graduan.

Program ini secara langsung memberi pendedahan kepada dunia sebenar pekerjaan serta membina keyakinan graduan dalam menyesuaikan diri dengan kehendak industri. Oleh itu, inisiatif seperti ini wajar diteruskan dan diperkukuhkan.

Rujukan

- Ab Aziz, Y. (2003). *Prinsip Keusahawanan*. Petaling Jaya, Selangor: Prentice Hall.
- Ab. Aziz bin Yusof (2003). “*Usahawan dan Keusahawanan: Satu Penilaian*.” Sintok, Penerbit Universiti Utara Malaysia.
- Azhar Harun dan Nawli Abdullah (2004). “*Metodologi Penyelidikan Ekonomi dan Sains Sosial*.” Singapura: Thomson Asia Pt. Ltd.
- Hisrich, Robert D. dan Peters, Michael P (2005).” *Entrepreneurship*”. New York: Mcgraw-Hill.
- Malaysia, Kementerian Pembangunan Usahawan dan Koperasi (2019). *Dasar Keusahawanan Nasional . Putrajaya : Kementerian Pembangunan Usahawan dan Koperasi*.
- Malaysia, Kementerian Pendidikan Tinggi (2022). *Laporan Pengesanan Graduan 2022. Putrajaya : Kementerian Pendidikan Tinggi*.
- Mohamad Najib Abdul Ghafar (2003). “*Rekabentuk Tinjauan: Soal Selidik Pendidikan*.” Johor: Universiti Teknologi Malaysia.
- Mohd Majid Konting (2004). “*Kedah Penyelidikan Pendidikan*.” Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.